

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СВІДОМОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Актуальність дослідження. Сучасне суспільство характеризується зміною соціальних та політичних цінностей минулих поколінь і політична свідомість молоді змінюється під впливом подій. Саме тому, виникає потреба у дослідженні чинників, які формують політичну освіченість культуру та свідомість. Політична культура нового покоління проявляється у діяльності держави, політичних партій, рухів та безпосередньо в діяльності чи бездіяльності молоді у політичному житті. Відповідно, дуже важливо, які цінності будуть переважати у молоді, наскільки вони будуть залучені у політику та який рівень політичної культури у них буде.

Формування політичної свідомості та культури молоді – є важливою умовою для функціонування сучасного суспільства та насамперед, держави. Оскільки, саме політична культура є основою у формуванні та функціонуванні міцної демократичної держави, до якої всі так прагнуть. Сьогодні українська молодь є суб'єктом політичної діяльності, оскільки вона є своєрідним каталізатором змін соціальних і політичних процесів. Тому, проблема формування політичної культури та свідомості сучасної української молоді постає досить гостро.

Метою є аналіз процесу формування політичної культури та свідомості сучасної молоді. Для досягнення мети ми ставимо наступні завдання:

- проаналізувати роль політичної свідомості та культури у політичному житті суспільства;
- дослідити чинники, які впливають на процес формування політичної свідомості та культури української молоді.

Виклад матеріалу. Для початку, потрібно викласти саму суть поняття «політична культура». Воно охоплює суспільні цінності, що визначають відношення людей до держави, державної влади, до виконання державою своїх функцій, також наскільки люди беруть участь у формуванні державних органів та їх функціонування. Тобто, це така своєрідна система, яка містить в собі політичні погляди, традиції, переконання, які наприклад пов'язані з участю людей у суспільно-політичному житті. Політичні цінності, що входять до неї мають загальнодержавне значення, оскільки стосуються всіх людей, що проживають у державі.

Потрібно звернути увагу на те, що політична культура формується в процесі політичної соціалізації, тобто коли безпосередньо формуються якісь політичні орієнтації політична поведінка, а також навички для того, щоб брати участь у політичній сфері держави. Політична культура молоді є складовою системи політичної культури суспільства. На даний момент, ускладнюється можливість дати визначення політичній культурі молоді, тому що це поняття перебуває у процесі перереформування, тобто змінюється відповідно до сучасної дійсності [3, с. 205].

Низький рівень політичної культури та свідомості молоді, може призвести до нестабільності суспільства та пасивності молоді у політичному житті держави. Високий рівень політичної освіченості, навпаки, буде сприяти стабільності та функціонуванню суспільства, розбудові держави, формуванню державних органів та активності молоді у політичних процесах. Політична культура формується та розвивається саме у процесі соціалізації. Тобто, коли людина визначає своє місце у суспільстві та політичній сфері розуміє, як висловити свою думку, ідеї та інтереси, вміє їх відстояти.

У формуванні політичної культури та свідомості провідне місце посідає політична освіта. Політична освіта – це складова громадянської освіти, що виступає засобом формування політичної освіченості. Вона базується на таких принципах як: патріотизм, відповідальність, обов'язок, усвідомлення себе, як повноцінного члена суспільства, зрілість політичної та правової свідомості. Основна мета політичної освіти – це формування здатності молоді до критичного політичного мислення, реального оцінювання політичних подій, вибору політичної позиції й інтересів. Політична освіта має етапи: спочатку ознайомлення з владними політичними фігурами, державними символами, функціями політичних інститутів, а далі вироблення політичних цінностей та позицій. Зважаючи на швидкоплинність політичних процесів в Україні, освічена молодь має розуміти шляхи реалізації своїх інтересів у політичній сфері, повинні розуміти суть політичних партій і рухів та усвідомлювати роль особи у політичних процесах. Такі знання допоможуть молоді розуміти стратегію розбудови власної держави [2, с. 312].

Становлення політичної культури молоді пов'язане з такими чинниками: індивідуально – психологічними, соціально – психологічними, соціально – економічними. Індивідуально – психологічні чинники це інтелектуальні особливості особи, риси, ціннісні орієнтації та погляди. Під соціально – психологічними чинниками розуміють вплив батьків, друзів, ЗМІ та навчального закладу. Соціально – економічним чинником є економічне становище людини та держави в цілому [1, с. 108].

Дослідження також показують, що рівень політичної культури та свідомості залежить від політичної активності та поглядів батьків, їхньої активності у політиці. Також, можна виділити загальну тенденцію: високий рівень освіти батьків, сприяє демократичним політичним поглядам та свідомій політичній думці у їхніх дітей. А високе матеріальне становище сім'ї сприяє більшій політичній активності [4, с. 96].

Висновок. Отже, через те, що суспільство на даному етапі змінюється, роль політичної культури й свідомості молоді зростає. Молодь схильна до інновацій і часто відкидає минулі цінності тому важливо, щоб нове покоління було здатне сформувати власну політичну думку, орієнтацію, цінності та погляди. Становлення політичної культури починається ще у навчальному закладі, де дитина ознайомлюється з політичними процесами, які відбувались в минулому, визначає своє ставлення до, тих чи інших, політичних процесів та починає формувати свою політичну свідомість. Чинниками формування політичної культури й свідомості є вплив батьків друзів, також особисті риси особи, її матеріальний стан, освіта її батьків. Також, чинником формування є заклад, де навчається людина, оскільки саме там формується ставлення до батьківщини, політики, політичних діячів, політичні цінності та погляди.

Список використаних джерел

1. Буш К. А. Специфіка прояву політичної свідомості сучасної української молоді. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент.* 2013. Вип. 12. С. 103-110.
2. Ісхакова Н. Г. Завдання політичної освіти студентів у вищих навчальних закладах України. *Гілея: науковий вісник.* 2016. Вип. 112. С.311-315.
3. Рихлік В. А. Проблеми формування політичної культури та політичної свідомості у студентської молоді: матеріали доп. та виступів Міжн. наук. конф., м. Київ, 25–26 квіт. 2017 р. Київ, 2017. С.204–206.
4. Уджмаджурідзе Г. Г. Політична культура студентської молоді ДНУ ім. О. Гончара. *Грані.* 2016. № 4. С. 88-98.